

**КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ,
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

07 лютого 2018 року

№ _____

Про проект Закону про внесення змін до статті 3 Закону України "Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій" (реєстр. № 9270 від 17.01.2019р., доопрацьований)

Розглянувши проект Закону про внесення змін до статті 3 Закону України "Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій" (реєстр. № 9270 від 17.01.2019 р., доопрацьований), поданий народними депутатами України Рибак І.П., Дзюбликом П.В. та Люшняком М.В., Комітет відмічає наступне.

Як наведено у пояснювальній записці, метою прийняття законопроекту є створення гарантованих умов фінансової підтримки розвитку та забезпечення повноцінного функціонування Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника (далі – Заповідника), виконання ним своїх функцій в повному обсязі, а також забезпечення спрямування коштів на будівництво та ремонт об'єктів соціального призначення, що здійснюватиметься в рамках соціально-економічного розвитку прилеглих до зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення територій.

Законопроектом пропонується внести зміни до статті 3 Закону України «Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій», зобов'язавши замовника будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) реакторів типу ВВЕР вітчизняних

атомних електростанцій перераховувати на заходи з розвитку Заповідника 10% всього обсягу коштів, які на сьогоднішній день спрямовуються ним на спорудження об'єктів соціального призначення у місті Славутичі, Іванківському і Поліському районах Київської області (10% загальної кошторисної вартості будівництва). Відповідний перелік заходів з розвитку Заповідника затверджуватиметься центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління зоною відчуження та зоною безумовного (обов'язкового) відселення, а порядок використання коштів на такі заходи затверджуватиметься Кабінетом Міністрів України. 90 % від названого обсягу коштів (від 10% загальної кошторисної вартості будівництва) буде спрямовуватися на будівництво та ремонт об'єктів соціального призначення у місті Славутичі, Іванківському і Поліському районах Київської області згідно з переліком, затвердженим Київською обласною державною адміністрацією.

На думку суб'єкта права законодавчої ініціативи прийняття цього законопроекту дасть змогу врегулювати проблемні питання здійснення наукової, природоохоронної діяльності на території Заповідника в межах зони відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, впорядкувати реалізацію владних повноважень органами виконавчої влади на цій території, а також забезпечити соціально-економічний розвиток прилеглих територій, будівництво та ремонт об'єктів соціального призначення у місті Славутичі та Іванківському і Поліському районах Київської області.

Головне науково-експертне управління в узагальнюючому висновку вважає, що за результатами розгляду у першому читанні законопроект реєстр. № 9270 доцільно повернути на доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Головне науково-експертне управління, проаналізувавши проект, не підтримує його прийняття у запропонованому вигляді, оскільки, включення до Закону питань соціально-економічного розвитку об'єктів природно-заповідного фонду (Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника) не враховує того, що до сфери його дії не входять відносини щодо розвитку територій і об'єктів природно-заповідного фонду як такі. Відповідно до преамбули «цей Закон встановлює правові засади поводження з відпрацьованим ядерним паливом, зберігання відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР, створення єдиної системи та оптимізації структури поводження з відпрацьованим ядерним паливом вітчизняних атомних електростанцій». Натомість природно-заповідний фонд законодавством України охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання (преамбула Закону України «Про природно-заповідний фонд України»). Відповідно до статті 2 останнього відносини в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», цим Законом («Про природно-заповідний фонд України») та іншими актами законодавства України.

При цьому створення та діяльність об'єктів природно-заповідного фонду на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, здійснюється відповідно до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (статті 11) та Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (статті 5, 53).

У проекті передбачається, що «порядок використання коштів на заходи з розвитку Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника затверджується Кабінетом Міністрів України». Проте відповідно до частини 3 статті 11 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» особливий природоохоронний режим таких територій та об'єктів природно-заповідного фонду визначається у положеннях про них, що затверджуються з урахуванням зазначеного закону та Закону України «Про природно-заповідний фонд України» центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління зоною відчуження та зоною безумовного (обов'язкового) відселення. При цьому згідно з пунктом 9.2. Положення про Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник, яке затверджене наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 03.02.2017 року № 43 та погодженим з Державним агентством України із управління зоною відчуження, «кошти використовуються відповідно до кошторису, затвердженого ДАЗВ в установленому порядку», тобто центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління зоною відчуження та зоною безумовного (обов'язкового) відселення.

Комітет звертає увагу, що до законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування доцільності спрямування на заходи з розвитку Заповідника саме 10% від десяти відсотків загальної кошторисної вартості будівництва ЦСВЯП.

Комітет зазначає, що реабілітація територій, забруднених радіонуклідами, забезпечення підтримки та підвищення бар'єрної функції зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення, стабілізація гідрологічного режиму території через створення умов для належного функціонування такого важливого природоохоронного об'єкта, як Заповідник, є основою, суттєвим поштовхом для зміни відношення до цієї території, до відновлення та повернення її до життя.

За підсумками розгляду законопроекту Комітет в и р і ш и в:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до статті 3 Закону України "Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва

централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій" (реєстр. № 9270 від 17.01.2019 р., доопрацьований), поданий народними депутатами України Рибак І.П., Дзюбликом П.В. та Люшняком М.В., за результатами розгляду прийняти за основу та в цілому як Закон.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України від Комітету визначити народного депутата України, голову підкомітету з питань державного моніторингу навколишнього природного середовища Рибак Івана Петровича.

**Перший заступник
Голови Комітету**

А.ДИРІВ